

Br: 5/1-900/23-3856-

29. decembar 2023.

Izvještaj o zvaničnoj posjeti ministra vanjskih poslova dr Filipa Ivanovića Republici Hrvatskoj, 20-22. decembar 2023. godine

Ministar vanjskih poslova **dr Filip Ivanović** boravio je u zvaničnoj posjeti Republici Hrvatskoj 20-22. decembar 2023. godine na poziv ministra vanjskih i evropskih poslova Republike Hrvatske **Gordana Grlića-Radmana**. Posjeta Zagrebu bila je prva zvanična bilateralna posjeta od stupanja na dužnost ministra vanjskih poslova Crne Gore.

Tokom boravka u Zagrebu, **ministar Ivanović** se sastao sa **predsjednikom Republike Hrvatske Zoranom Milanovićem**, **ministrom vanjskih i evropskih poslova Gordanom Grlićem-Radmanom**, kao i predstavnicima Nacionalne zajednice Crnogoraca Hrvatske.

Delegaciju predvođenu ministrom Ivanovićem činili su: **Damir Grbović**, privremeni otpravnik poslova u Ambasadi Crne Gore, **Aleksandar Drljević**, v.d. generalnog direktora za bilateralne poslove i **Andela Darmanović**, druga sekretarka u Ambasadi Crne Gore.

Sastanak sa predsjednikom Republike Hrvatske Zoranom Milanovićem

Predsjednik Republike Hrvatske Zoran Milanović potvrdio je snažnu podršku Hrvatske pridruživanju Crne Gore Evropskoj uniji, ističući da bi Crna Gora trebalo da, u najskorijem periodu, postane njena članica. Kazao da ga raduje što će nova Vlada biti posvećena evro-atlanskoj agendi, a što je i lično imao priliku da čuje tokom nastupa predsjednika Vlade Milojka Spajića u Skoplju, na Samitu lidera zemalja NATO-a Jugoistočne Evrope.

Ministar vanjskih poslova **dr Filip Ivanović** ukazao na važnost odabira Hrvatske, susjedne zemlje, NATO saveznika i EU članice, za prvu zvaničnu bilateralnu posjetu, što, kako je istakao, pokazuje i dokazuje vanjskopolitičku orijentaciju nove crnogorske Vlade. Naglasio da je tokom dosadašnjih međunarodnih aktivnosti, prenijeta poruka da je **apsolutni prioritet nove Vlade članstvo u EU** i dodao da je 2030. realna godina za pristupanje evropskoj porodici. U dijelu demografskih izazova, informisao da je u toku popis stanovništva i da se prvi zvanični rezultati očekuju u prvoj polovini naredne godine. Iako vlada veliki interes za nacionalnu i vjersku pripadnost, ministar ocijenio da su broj stanovnika, radna, starosna i obrazovna infrastruktura, najznačajniji podaci za razvoj i napredak države.

Sastanak sa ministrom vanjskih i evropskih poslova Republike Hrvatske Gordanom-Grlićem Radmanom

Bilateralnom sastanku delegacija prethodio je tête-à-tête sastanak dva ministra.

Tokom sastanka.mvp Ivanovića i mvep Grlić-Radmana najveći fokus je bio na pronalaženju konkretnih modaliteta saradnje koji bi doprinijeli unapređenju odnosa u oblastima od značaja, ali i bržem rješavanju otvorenih pitanja između Crne Gore i Republike Hrvatske.

Ministar vanjskih i evropskih poslova **Gordan Grlić-Radman** izrazio je zadovoljstvo činjenicom da je Hrvatska odabrana za prvu zvaničnu posjetu ministra vanjskih poslova Crne Gore. **Podsjetio da Hrvatska kontinuirano podržava evropski put Crne Gore, te da se snažno zalagala za članstvo u NATO, a informisao da će Hrvatska podržati i sazivanje Međuvladine konferencije u januaru 2024. godine.**

U nastavku razgovora, ministar **Grlić-Radman** je govorio o otvorenim bilateralnim pitanjima, ističući da ih **Hrvatska želi rješavati uz iskreni i otvoreni dijalog.**

Ministar **Grlić-Radman** se posebno osvrnuo na značaj **školskog broda „Jadran“** za koji, kako je kazao, postoje dokazi da je upisan u matičnu luku Split, te da se 1990. godine slučajno zatekao na remontu u Tivtu. Istakao je da bi rješavanje ovog pitanja doprinijelo olakšanju rješavanja drugih otvorenih pitanja. Takođe, izrazio uvjerenost da bi, **ukoliko bi se ovo pitanje pokušalo riješiti pred sudskim organima**, hrvatska strana imala sve elemente da dobije spor. Zaključio da bi povratak broda „Jadran“ bio značajan gest crnogorske strane, koji bi svakako trebalo na adekvatan način politički predočiti i dodao da hrvatska strana razumije da bi povratak broda predstavljao delikatnu stvar za crnogorsku javnost.

Ministar **Grlić-Radman** se osvrnuo i na pitanje **sukcesije zajedničke vojne imovine** i kazao da bi komisije za vojnu imovinu trebalo da nastave sa radom i izrazio očekivanje da će crnogorska strana uskoro imenovati nove članove. Kao primjer, odnosno pokazatelj dobre saradnje istakao je čin podizanja **spomen-ploče ispred bivšeg logora Morinj**. Kazao je da bi hrvatska strana veoma cijenila da se pokrene pitanje **odštete logorašima**, a predložio i rad na osnivanju „Kuće sjećanja“.

Kada je riječ o pitanju **granice na moru**, saopštio je da obje zemlje imaju dovoljno kapaciteta da ovo pitanje rješavaju bez uključivanja treće strane.

Ministar **Grlić-Radman** je govorio i o **položaju hrvatske manjine u Crnoj Gori**, naglasivši da bi trebalo riješiti imovinsko pitanje prostorija koje koristi Hrvatsko nacionalno vijeće u Donjoj Lastvi, te da su te prostorije, imajući u vidu istorijske činjenice, a i dugi period njihovog korišćenja, postale dio identiteta hrvatske manjine. Dodao je i da bi trebalo poraditi na preimenovanju **naziva bazena u Kotoru**, koji sada nosi ime Zoran Džimi Gopčević, po čuvaru logora Morinj, što je za hrvatsku stranu neprihvatljivo, uzimajući u obzir odnos prema logorašima i veoma živa sjećanja.

Ministar **Grlić-Radman** je konstatovao da se saradnja dvije države može dodatno osnažiti u oblastima ekonomije, energetike, infrastrukture, gdje je naglašen značaj Trans-jadranskog gasovoda i Jadransko-jonskog puta.

Konačno, predstavio je i **aktuelne kandidature uz molbu za podršku i eventualne razmjene obostrane podrške**: Razmjena podrške za kandidature nestalnih članica SBUN CG 2026-2027 i RH 2030-2031; podrška kandidaturi RH za članstvo HRC 2032-2034 i podrška kandidaturi RH za članstvo u Komisiji za izgradnju mira 2026-2027.

Ministar **Ivanović** je istakao da Crna Gora visoko cijeni podršku Republike Hrvatske u ostvarenju glavnih vanjskopolitičkih ciljeva i podsjetio na prioritete 44. Vlade koji se zasnivaju na četiri stuba- **članstvo u EU, aktivno i kredibilno članstvo u NATO, održavanje dobrosusjedskih odnosa i regionalne saradnje i aktivnija i vidljivija uloga Crne Gore u oblasti multilateralne saradnje**.

Kada je riječ o otvorenim pitanjima, ministar je saopštio da bi dvije strane trebalo pokušati da ih riješe bez miješanja treće strane i da **politički podsticaj koji postoji treba prenijeti na ekspertski i tehnički nivo**.

U kontekstu sukcesije vojne imovine, ministar Ivanović podsjetio da je Crna Gora bila dio SRJ i da se svi vojni arhivi prije 2006. godine nalaze u Srbiji. U dijelu razgraničenja, podsjetio da je MUP Crne Gore uputio pismo u vezi inicijative za organizovanje trilateralnog sastanka državnih komisija za granicu, krajem oktobra o.g. i potvrdio da će predlog biti ponovo proslijeđen hrvatskoj strani.

Kada je riječ o odšteti logorašima, kazao da je veliki broj slučajeva riješen, i da je Specijalno tužilaštvo preuzelo predmete o takvim vrstama zločina, a da na preostalim predmetima radi u saradnji sa Rezidualnim mehanizmom. Govoreći o bazenu u Kotoru, informisao da je razgovorano sa predsjednikom opštine Kotor koji ne može promijeniti odluku donijetu od strane lokalnog parlamenta. S tim u vezi, dodao da kod političkih partija koje čine lokalni parlament u ovom momentu, ne postoji spremnost da se izmijeni naziv, ali da će MVP **nastaviti da o tome razgovara**.

Mvp Ivanović je istakao da Crna Gora izuzetno cijeni doprinos društvenim procesima hrvatske nacionalne manjine i da bi trebalo **aktivirati rad Mješovitog odbora** za praćenje implementacije Sporazuma između dvije države o zaštiti prava hrvatske manjine u Crnoj Gori i crnogorske manjine u R. Hrvatskoj. S tim u vezi, ocijenio da bi se u okviru ovog odbora moglo raspraviti i **pitanje prostorija Hrvatskog nacionalnog vijeća Crne Gore**. On je podsjetio da Vijeće ima status NVO i naglasio da nije moguće davati ekskluzivno pravo jednoj NVO, ali da će Vlada nastojati da pronađe neko dugotrajnije rješenje.

Konačno, kada je riječ o temama od obostranog interesa, ministar Ivanović se posebno usvrnuo na turističke potencijale i kulturno nasljeđe. S tim u vezi, ocijenio značajnim **eventualni zajednički turistički nastup Boke Kotorske i Dubrovnika i njihovo jedinstveno predstavljanje na inostranim tržištima**.

Povodom prisustva ministra Grlić-Radmana svečanosti obilježavanja Dana hrvatskog naroda u Crnoj Gori, dogovoren susret dva ministra 13. januara 2024. godine.

Susret sa predstavnicima Nacionalne zajednice Crnogoraca Hrvatske

U okviru zvanične posjete Zagrebu, **ministar Ivanović** sa sastao i sa predstavnicima Nacionalne zajednice Crnogoraca Hrvatske u Crnogorskom domu.

Ministra je dočekaao novi predsjednik najvećeg udruženja Crnogoraca u Republici Hrvatskoj, **Nenad Bogdanović**, koji je funkciju zvanično preuzeo 1. oktobra o.g. On je informisao o aktivnostima udruženja koje teži da novim projektima privuče mlade ljude, ali i o procesu asimilacije koji je i doveo do padu broja Crnogoraca u Hrvatskoj sa 4.517 (popis iz 2011. godine) na 3.127 (popis iz 2021. godine).

Bogdanović je istakao da će krajem januara 2024. biti predstavljen naučno-istraživački rad o crnogorskim potomcima i nasljednicima u Hrvatskoj, kao i da se planira obilježavanje Dana nezavisnosti CG u 2024. godini, u vidu višednevnih koncerata i književnih susreta u Zagrebu i drugim gradovima.

Ministar **Ivanović** je uputio zahvalnost na doprinosu koji zajednica Crnogoraca u Hrvatskoj daje na planu očuvanja nacionalnog i kulturnog identiteta i izrazio uvjerenje da će, kroz podršku Uprave za saradnju sa dijasporom Crne Gore, država nastaviti da podstiče njihov rad .

Ministar Ivanović je istakao da će Crna Gora marljivo raditi na održavanju veza sa svojom dijasporom i iseljenicima.

Ocjena posjete

Zvanična posjeta ministra vanjskih poslova Crne Gore dr Filipa Ivanovića Republici Hrvatskoj, 20-22. decembra 2023. godine bila je njegova **prva** zvanična posjeta od stupanja na dužnost ministra. Ovim je potvrđena posvećenost daljem razvijanju saradnje i održavanju dobrih i prijateljskih odnosa Crne Gore i Republike Hrvatske.

Zvanična posjeta Republici Hrvatskoj, susjednoj zemlji, NATO saveznici i članici Evropske unije koja je podržavala, i još uvijek snažno podržava naš ulazak u evropsku porodicu, je bila **pravovremena, svrsishodna i sadržajna**, ali i **potrebna u cilju rješavanja otvorenih pitanja** koja, donekle, opterećuju bilateralnu saradnju.

Posjeta je **rezultirala i definisanjem konkretnih modela** saradnje koji će se koristiti u narednom periodu kroz **formiranje međunarodnih mješovitih odbora, ekspertskih i tehničkih grupa**, ali i kroz detaljnije i posvećenije pristupanje svakom pitanju ponaosob.

Susret **ministra vanjskih poslova dr Filipa Ivanovića** sa najvišim zvaničnicima Republike Hrvatske i **poruke koje su upućene** tokom tih susreta, jasan su pokazatelj **da će Republika Hrvatska**, nesumnjivo, biti jedan od najvažnijih oslonaca na putu ispunjenja vanjsko-političkih ciljeva Crne Gore.

Susretom sa predstavnicima **crnogorskih iseljenika**, ministar vanjskih poslova dr Filip Ivanović je potvrdio da je jedan od najznačajnijih aspekata crnogorske vanjske politike **njegovanje veza sa crnogorskom dijasporom i iseljeništvom.**

*Ministar vanjskih poslova dr Filip Ivanović je **zastupajući stavove Crne Gore obavio uspješnu posjetu koja će doprinijeti unapređenju odnosa Crne Gore i Republike Hrvatske, ali i daljem pozitivnom pozicioniranju Crne Gore na međunarodnoj političkoj sceni i ispunjavanjem ključnog vanjsko-političkog prioriteta, članstva u Evropskoj uniji.***